

a) Ovdje se taj problem u SZ prvi put postavlja. Vidi Uvod u mudrosne knjige, str. 626.

b) »Bog«: prema LXX; TM ima: »On«.

c) »guštare«: dosl. »uzvisine«, tj. strme obalne padine pokrivene raslinstvom, koje su bile opasne jer su služile kao zaklon svim vrstama životinja. Moglo bi se shvatiti i »poplava« (dosl.: »dizanje«), ali usp. 49,19; 50,44. – Jahve ne jamči proroku traženu osvetu, nego mu naviješta nova progonstva. Umjesto da mu izravno odgovori na njegovo mučno pitanje o naplati dobra i zla, Jahve ga ostavlja u vezi s tim u nejasnoći (usp. Job 38,1s.; 40,1–5; 42,1–6).

d) Aluzija na upade Moabaca, Amonaca i Edomaca u Palestinu

poslije 602. god. (usp. 2 Kr 24,1–2).

e) »pretvoriše«: prema mnogim prijevodima, a »pretvori« prema TM.

f) »uroda svoga«: pretpostavka; »vašeg uroda«: prema TM.

g) Simbolički čin (usp. 18,1 +; Iz 20; Ez 4; 12; 24,15s. itd.). Ako ga ne protumačimo kao viđenje, mora da se dogodio u vadi Fara, 6 km sjeverno od Anatota (usp. grad *Para*, Još 18,23), koje je slično imenu rijeke Eufrat (hebr. *Perat*). Smisao je u svakom slučaju jasan: Izrael, kojega je Bog vezao uza se kao što se veže pojas uz bokove (Ps 76,11+), napustio je Boga i prionuo uz babilonski idoliatrijski kult.